

Ф-М-8.3.01-1

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

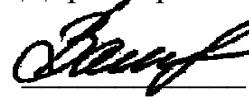
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)**

Кафедра іноземної філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВТЕІ КНТЕУ

Н.Л. Замкова

 30 11 2020

СИНЕРГЕТИКА ПЕРЕКЛАДУ

SYNERGETICS OF TRANSLATION

РОБОЧА ПРОГРАМА

Для всіх галузей знань і спеціальностей

Вінниця 2020

Розробник: Гладь С.В., к. філол. н., доцент

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу 30.09.2020 р. пр. № 09; на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету 16.10.2020 р. пр. № 10 та засіданні вченої ради інституту 30.11.2020 р. пр. № 11.

Рецензенти: Терещенко Л.Я., к.філол.н., доцент
Маковецька І.В. – провідний експерт Відділу
зовнішньоекономічних зв'язків та перекладів Вінницької
торгово-промислової палати, м. Вінниця

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

Мета вивчення дисципліни.

Метою курсу є вивчення нової універсальної парадигми наукового знання, у межах якої вивчають ознаки та поведінку будь-яких надскладних систем, вихідного та перекладного текстових просторів тощо. Зміст дисципліни спрямований на оновлену й усучаснену підготовку фахівців у галузі лінгвістики та перекладознавства, адже на початку ХХІ століття відбулася послідовна зміна парадигм у теорії перекладу. Традиційні перекладацькі студії, зорієнтовані на мовні й текстові аспекти аналізу, поступаються місцем комунікативним, культурологічним та когнітивно-діяльніцьким підходам до вивчення перекладу.

Новий напрям міждисциплінарних досліджень під назвою «синергетика» дозволяє вивчити природу мовленнєвої діяльності крізь призму синергетичних ознак надскладних систем, що включають здатність системи до самоорганізації та саморегуляції; відкритість, тобто обмін матерією, енергією та інформацією системи з навколишнім середовищем; динамічну рівновагу; нелінійність; кооперативну поведінку елементів системи; наявність параметрів порядку і системних вимог у межах системи. Новітні розвідки у теорії перекладу доводять той факт, що перекладацьку діяльність також можна розглядати як синергетичну саморегульовальну систему. Вивчення курсу синергетики перекладу має важливе практичне спрямування, оскільки уможливує висвітлити особливості перекладу в межах цілісної синергетичної системи розвитку сучасних англійської та української мов. Розробку програми здійснено на основі вимог ступеневої освіти та положень діалогічної освітньої концепції, яка передбачає рівномірну і рівноправну взаємодію всіх учасників навчального процесу, а також взаємну обумовленість і багатоманітні динамічні зв'язки всіх компонентів навчально-методичної системи між собою.

Дисципліна «Синергетика перекладу» належить до вибіркових дисциплін, але її контент сприяє професійному й особистісному розвитку здобувача освіти, а міждисциплінарний характер забезпечується завдяки залученню теоретичного та прикладного доробку різноманітних філологічних дисциплін.

Об'єктом вивчення дисципліни є аналітичне співставлення механізмів саморегуляції складної взаємодії когерентно пов'язаних підсистем англійської та української мов. **Метою** вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із понятійним апаратом теорії тексту, відповідними проблемами, підходами та концепціями, що панують у сучасній лінгвістиці щодо вивчення тексту та процесами його адекватного розуміння.

Методологічною основою програми є розуміння мови як суспільного феномена, що існує у свідомості мовця у вигляді системи лінгвальних та екстралінгвальних елементів. **Методика** вивчення дисципліни ґрунтується на єдності лекційних та практичних занять, які передбачають формування лінгвістичної, комунікативної, літературознавчої та лінгвокраїнознавчої

компетенцій. У програмі передбачено самостійну роботу студентів, яка спрямована на формування автолінгводидактичних умінь і навичок, результатом яких стають сформовані навички самостійного виконання літературно-критичного огляду теоретичних здобутків та стилістико-інтерпретаційного аналізу фактичного матеріалу як усного формату, так й у вигляді письмового есе. Виконання подібної мовної та мовленнєвої діяльності передбачає обізнаність методами дослідження тексту (контекстуально-інтерпретаційний метод, методика діалогічної інтерпретації тексту, нарративний аналіз, метод когнітивного картування, метод атрибуції (авторизації), що, в свою чергу, потребує вияву філологічних здібностей, прояву індивідуального обґрунтованого розуміння текстового простору та надання обґрунтованих оцінних суджень щодо об'єктів, учасників, подій та ситуацій текстової дійсності.

Результати вивчення навчальної дисципліни, її місце в освітньому процесі.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Синергетика перекладу» є формування комплексу компетентностей. Завдяки вивченому матеріалу, здобувачі освіти зможуть скласти цілісне уявлення про сутність, принципи і форми людського досвіду, відбитого у дискурсі, а також набути навичок передачі авторських інтенцій перекладацькими прийомами як наслідок пошуку прихованих від безпосереднього спостереження механізмів самоорганізації та саморозвитку систем мови й мовлення. У результаті освоєння дисципліни студенти повинні знати метамову – найважливіші поняття, терміни і напрями загальної теорії перекладу та синергетики, орієнтуватися в сучасних перекладознавчих та лінгвосинергетичних концепціях вітчизняних і зарубіжних вчених, володіти системою знань про мову в синхронному та діахронному аспектах та методами мовного аналізу, що використовуються в сучасних дослідженнях із загальної теорії перекладу й синергетики, вміти протиставляти відмінності та встановлювати тотожності в рідній та іноземній мовах, уникати впливу інтерференції рідної мови на іноземну.

Фахові компетентності здобувачів з навчальної дисципліни «Синергетика перекладу»:

- Знання базового категоріального апарату загальної теорії перекладу та усвідомлення її ролі у парадигмі лінгвосинергетики як основи для інших міждисциплінарних наук;
- Вивчення основних проблем загальної теорії перекладу з позицій системності, динаміки та функціональності мови як відкритої системи;
- Виокремлення етапів перекладу та його закономірностей у ракурсі текстотворення, смислотворення та організації комунікативних процесів;
- Визначення базових понять синергетики, їх ролі і ваги у формуванні сучасних перекладознавчих студій;

- Вивчення типів англомовного та україномовного дискурсивного простору з позицій синергетичного підходу;
- Встановлення етапів і закономірностей побудови функціональної перспективи похідних текстів різних жанрів;
- Знання методів дослідження перекладу мовних одиниць у контексті прикладного потенціалу синергетичної парадигми;
- Визначення соціокультурних, психолінгвістичних, лінгвопрагматичних особливостей діади текстів (оригіналу та перекладу) як відкритих, динамічних та нелінійних систем, що трансформують одна одну.

Очікувані результати навчання:

- Здатність проводити паралелі та встановлювати зв'язки дисципліни з іншими суміжними галузями знань, а також різноманітними мовознавчими дисциплінами;
- Здібність вільно оперувати категоріальним апаратом синергетики та корелювати їх з положеннями теорії перекладу;
- Вміння досліджувати сутність міжмовних перекладацьких відповідників різних мовних рівнів шляхом узагальнення та систематизації спостережень над конкретними текстами оригіналу та перекладу;
- Здатність аналізувати вторинний текст як знакову форму спілкування, що втілює інтенцію автора оригіналу, доповнюється мовною особистістю перекладача та орієнтується на сприйняття читачем із сформованою іншомовною (національною) картиною світу;
- Вміння вживати лінгвосинергетичні принципи при виборі релевантних стратегій, тактик та технологій перекладу;
- Здатність визначати роль перекладів у формуванні та доповненні / зміні первинної мовної картини світу;
- Здібність знаходити оптимальні моделі взаємодії між автором, перекладачем та цільовим читачем;
- Вміння аналізувати і використовувати методи синергетики перекладу;
- Здатність проводити стратегічне планування та успішне втілення перекладацької діяльності з урахуванням положень лінгвосинергетики;
- Спроможність включати синергію письменника в загальний процес колективної творчості.
- Здібність аналітично визначати доцільність використання перекладацьких трансформацій у ракурсі цілісності та відкритості двох мовних систем.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна пов'язана з вивченням таких професійних курсів як «Методологія і організація наукових досліджень», «Сучасні лінгвістичні теорії», «Жанрові теорії перекладу», «Інтерпретація художнього тексту».

Критерії оцінювання результатів навчання.

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переведення поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Якщо здобувач освіти упродовж семестру навчання набрав 75 балів та (або) більше, оцінка за екзамен йому може бути виставлена за результатом поточної успішності

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план).

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні (лабораторні) заняття		самостійна робота студентів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Лінгвосинергетика як системо-утворююче моделювання еволюції мовних явищ та процесів.	16	4	2	10	
1.1. Трансдисциплінарність синергетики.	4	2		2	із
1.2. Витоки лінгвістичної синергетики.	6	2		4	п
1.3. Основи синергетичної діяльності.	6		2	4	yo
Тема 2. Синергетика художнього тексту та дискурсу.	16	4	2	10	
2.1. Концепції дослідження тексту як системи, що самоорганізується.	6	2		4	к
2.2. Механізми модифікації.	6	2		4	Із
2.3. Ключові поняття синергетики.	4		2	2	к, yo
Тема 3. Синергетичний підхід до здійснення перекладацького типу комунікації.	16	2	4	10	
3.1. Синергетична проблема відповідностей і розбіжностей між SL і TL текстами.	6	2		4	із, к
3.2. Проблема перекладності / неперекладності у парадигмі синергетики.	5		2	3	т
3.3. Роль лакун у самоорганізації текстового простору.	5		2	3	пз
Тема 4. Методи та прийоми художнього перекладу у парадигмі сучасної лінгвосинергетики.	16	2	4	10	
4.1. Лінгвосинергетичні принципи перекладу художнього тексту.	6	2		4	п
4.2. Лінгвосинергетика перекладних текстів.	5		2	3	yo
4.3. Синергетизм трансформацій.	5		2	3	yo
Тема 5. Лінгвосинергетичні механізми перекладу як текстотворчого процесу.	16	2	4	10	

5.1. Проблема перекладацької трансформації як синергетичної дії.	6	2		4	к
5.2. Смыслоутворююча функція трансформацій.	5		2	3	т
5.3. Типи перекладацьких трансформацій.	5		2	3	к
Тема 6. Лінгвосинергетичні моделі перекладу.	16	2	4	10	
6.1. Синергетичне моделювання процесу перекладу.	6	2		4	із
6.2. Схеми дії при перекладі тексту.	5		2	3	уо, пз
6.3. Рецептивні механізми сприйняття тексту.	5		2	3	п
Тема 7. Динамізм мовного простору перекладного тексту в ракурсі його фонетичного оформлення.	16	2	4	10	
7.1. Традиційні фонографічні заміни у синергетичному ракурсі.	6	2		4	к, р
7.2. Синергетика фонетичних явищ.	5		2	3	т
7.3. Алгоритм дій при синергетичному перекладі фонетичних явищ.	5		2	3	к
Тема 8. Синергетизм лексико-семантичних відповідностей у перекладі.	18	4	4	10	
8.1. Слово в парадигмі синергетики.	5	2		3	к
8.2. Типи лексичних трансформаций та їх синергетична специфіка.	5	2		3	із
8.3. Загальна та специфічна характеристика лексичної одиниці.	4		2	2	т
8.4. Імплікативність лексичних одиниць.	4		2	2	р
Тема 9. Синергетизм морфолого-граматичних відповідностей у перекладі.	16	4	2	10	
9.1. Концепції дослідження лексичних одниць як систем, що самоорганізуються.	6	2		4	к
9.2. Синергетичні процеси у передачі та обробці інформації.	5	2		3	к
9.3. Інформаційний простір у перекладених конструкціях.	5		2	3	к
Тема 10. Синергетизм структурно-синтаксичних відповідностей у перекладі.	16	4	2	10	
10.1. Синергетична проблема відповідностей і розбіжностей між SL і TL синтаксичними моделями.	6	2		4	із
10.2. Синергетична проблема перекладу синтаксичних одиниць.	5	2		3	із

10.3. Членування речення у площині синергетики.	5		2	3	пз, уо
Тема 11. Синергетизм прагматико-стилістичних відповідностей у перекладі.	18	4	2	12	
11.1. Мовні стилістичні прийоми та засоби у контексті синергетичного перекладу.	6	2		4	к
11.2. Синергетизм перестановки при перекладі.	5	2		3	к, із
11.3. Випадки порушення жанрово-стилістичних норм: необхідність чи некомпетентність.	5		2	3	уо, т
Разом	180/6	34	34	112	
Підсумковий контроль – екзамен					

Примітка:

уо – усне опитування;

пз– письмове завдання;

т – тестування;

р – реферативне повідомлення;

із – індивідуальне завдання;

п – проект;

к – кейс.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Зміст дисципліни (теми програми).

Тема 1. Лінгвосинергетика як системо-утворююче моделювання еволюції мовних явищ та процесів.

Мета, предмет, об'єкт, завдання лінгвосинергетики. Синергетика як логічне продовження загальної теорії систем. Трансдисциплінарність синергетики. Місце лінгвосинергетики серед інших дисциплін гуманітарного циклу. Наукові школи у лінгвосинергетиці.

Принципи універсального еволюціонізму та теорія самоорганізації (Н. Haken, В. Mandelbrot, G. Nicolis, I. Prigogine, I. Stengers, В.И. Аршинов, Е.Н. Князева, Л.П. Киященко). Проблема визначення поняття «перекладу» у лінгвосинергетиці. Синергетичне світобачення, синергетична картина світу, Еволюціонізм, функціоналізм, структуралізм та синергетика. Соціогенез vs лінгвогенез.

Тема 2. Синергетика художнього тексту та дискурсу.

Визначення понять «текст» та «дискурс» в синергетичному розумінні. Синергетика у системі інших лінгвістичних дисциплін. Діахронічна лінгвосинергетика. Методика дослідження мовних та мовленнєвих конструкцій в ракурсі синергетичної теорії.

Синергетика художнього тексту у парадигмі концепцій Р.Г. Піотровського, Р. Кёлера, Г.Г. Москальчук, Л.С. Пихтовникової, С.М. Єнікєєвої, Т.І. Домброван. Синергетичні процеси як діахронічні стрибки. Поняття ентропії (ступінь упорядкованості).

Архетипність та архетипи. Ключові поняття синергетики: біфуркація, аттрактори, репелери.

Тема 3. Синергетичний підхід до здійснення перекладацького типу комунікації.

Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу: проблема відповідностей і розбіжностей між ними. Типологія інформації в перекладознавстві та синергетиці. Денотативна, конотативна, прагматична інформація. Проблема перекладності / неперекладності. Лакунарність як перекладацька та синергетична категорія. Типологія інформації в перекладознавстві. Теорія лакунарності. Ознаки лакун. Класифікація лакун. Лакуни та концепти. Лакуни-аттрактори. Лакуни-репеллери. Роль лакун у самоорганізації текстового простору.

Тема 4. Методи та прийоми художнього перекладу у парадигмі сучасної лінгвосинергетики.

Відкритість та цілісність перекладацького процесу: поняття перекладацької еквівалентності та адекватності художнього перекладу. Залежність еквівалентності від типу перекладного тексту. Типи перекладних текстів та перспектива їх функціонування. Трансформації як спосіб досягнення еквівалентності. Трансформації vs варіативність. Поняття перекладацької трансформації.

Тема 5. Лінгвосинергетичні механізми перекладу як текстотворчого процесу.

Поняття текстотворення та смислоутворення. Проблема перекладацької трансформації як синергетичної дії. Типології перекладацьких трансформацій. Експансіонізм, функціоналізм, експланаторність й антропоцентризм у створенні перекладацьких трансформацій. Проблема класифікації. Класифікація перекладацьких трансформацій за Л. Латишевим. Класифікація перекладацьких трансформацій за Л. Бархударовим. Класифікація перекладацьких трансформацій за А. Фітерман. Класифікація перекладацьких трансформацій за О. Швейцером. Класифікація перекладацьких трансформацій за Ж. Дарбельне і Ж.-П. Віне. Нова типологія перекладацьких трансформацій за О. Селівановою.

Тема 6. Лінгвосинергетичні моделі перекладу.

Синергетичне моделювання процесу перекладу. Поняття моделі перекладу з урахуванням принципів синергетики. Ситуативна, семантична та трансформаційна моделі перекладу. Комунікативна, інформативна й дискурсивна модель. Особливості синхронного перекладу. Статична модель синхронного перекладу. Динамічна модель синхронного перекладу. Психологічна модель синхронного перекладу. Акустична модель теорії змісту. Паризька модель перекладу. Психолінгвістична модель перекладу. Лінгвосинергетична модель перекладу.

Тема 7. Динамізм мовного простору перекладного тексту в ракурсі його фонетичного оформлення.

Транслітерація як прийом відтворення графічної форми іншомовного слова. Транскрипція як прийом відтворення звукової форми іншомовного слова. Традиційна фонографічна заміна. Зміна ритміко-мелодійного паттерну віршів.

Фонетичні критерії визначення границі слова. Делімітативна функція звуків. Інваріантна основа перекладу. Фактори забезпечення адекватного

перекладу фонологічних явищ з урахуванням положень синергетики. Акустичні властивості звуків та їх роль у визначенні межі слова. Релевантні показники границі слова. Облігаторність / необлігаторність звукових змін при перекладі.

Тема 8. Синергетизм лексико-семантичних відповідностей у перекладі.

Міжмовні лексичні відповідники в парадигмі синергетики. Силовий та параметричний типи перекладу, їх вплив на адекватність останнього. Перекладацькі відповідники як відображення переключення мовної системи. Денотативний та конотативний аспект лексичних трансформацій у межах параметричних паттернів.

Визначення слова з позицій синергетики. Характеристика лексичної одиниці. Варіювання слова. Смыслова структура слова. Дифузність меж при визначенні денотативного та конотативного значення слова. Імпліцитна інформація при перекладі. Синергетика імплікативних компонентів слова.

Тема 9. Синергетизм морфолого-граматичних відповідностей у перекладі.

Фрактальність трансформацій на словотвірному рівні. Варіативність трансформацій на морфологічному рівні. Дифузність трансформацій на синтаксичному рівні.

Інформативний обсяг слова. Екстралінгвістична інформація та лінгвістична інформація. Синергетика перекладу екстралінгвістичної інформації. Синергетика перекладу лінгвістичної інформації. Константна інформація та її роль у перекладі. Оказіональна інформація. Види оказіональної інформації та синергетичні особливості її перекладу.

Тема 10. Синергетизм структурно-синтаксичних відповідностей у перекладі

Поняття системи та структури. Синтаксичні моделі та стратегії їх перекладу. Тема-рематичне членування речення, порядок слів і випадки інверсії. Приклади мовної інтерференції та наслідки їх ігнорування.

Форма слова як об'єкт синтаксису. Синтаксичні одиниці. Синергетизм словосполучення та речення. Синергетизм значеннєвої організації речення. Об'єктивні та суб'єктивні значення. Пропозиція, семантичний синтаксис, денотат. Членування речення у площині синергетики. Переклад висловлювань.

Тема 11. Синергетизм прагматико-стилістичних відповідностей у перекладі

Поняття тону, стилю та регістру у контексті первинного та вторинного текстів. Мовленнєві жанри як наслідок рефлексії над концептуальною картиною світу. Мовні стилістичні прийоми та засоби у контексті перекладу. Випадки порушення жанрово-стилістичних норм: необхідність чи некомпетентність.

Синергетизм перестановки при перекладі. Синергетизм замін при перекладі. Значення порядку слів у реченні. Проніміналізація та її роль у перекладі. Комунікативне членування. Синергетика лексико-семантичні замін при перекладі. Синергетика синтаксичних відповідностей при перекладі.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год
1	2	3
Тема 1. Лінгвосинергетика як системо-утворююче моделювання еволюції мовних явищ та процесів		
- знати термінологічний апарат лінгвосинергетики, етапи її становлення, історичну зміну наукових парадигм та підходів до перекладознавчих постулатів, актуальні напрями сучасних наукових досліджень у сфері синергетики; - визначати динаміку та системність наукових досліджень у сфері лінгвосинергетики, оцінити новизну наукових досліджень у парадигмі	Тема 1.1. Трансдисциплінарність синергетики. Лекція № 1 План лекції 1. Мета, предмет, об'єкт, завдання лінгвосинергетики. 2. Місце лінгвосинергетики серед інших дисциплін гуманітарного циклу. 3. Наукові школи у лінгвосинергетиці. 4. Проблема визначення поняття «перекладу» у лінгвосинергетиці. Література Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова: 8, 9, 15, 20, 33, 47, 58, 59, 61, 62, 65, 71.	2
	Тема 1.2. Витоки лінгвістичної синергетики. Лекція № 2 План лекції 1. Принципи універсального еволюціонізму та 2. Теорія самоорганізації. 3. Теорія перекладу та лінгвосинергетика. Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 Додаткова: 10, 14, 22, 33, 47, 58, 59, 67, 68, 69, 71. Інтернет-ресурси: 69-72.	2
	Самостійна робота 1. Опрацювання та доповнення матеріалу лекційного заняття. 2. Складання таблиці «Основні європейські та вітчизняні школи синергетики». 3. Критичний аналіз останніх наукових публікацій з синергетики: характеристика-ілюстрація. 4. Підготовка доповідей за питаннями практичного заняття: реферативні міні-повідомлення.	10

	Тема 1.3. Основи синергетичної діяльності. Практичне заняття № 1 1. Синергетичне світобачення, синергетична картина світу. 2. Еволюціонізм, функціоналізм, структуралізм та синергетика. 3. Соціогенез vs лінгвогенез.	2
Тема 2. Синергетика художнього тексту та дискурсу.		
- володіти основним теоретико-методологічним апаратом сучасного мовознавства; розумітися на теорії смислу; - знати основні категорії синергетики та лінгвосинергетики, основні методи досліджень мови та мовлення у зазначеному ракурсі, визначати місце лінгвосинергетики у системі інших мовознавчих наук; - визначати актуальні напрями досліджень мови та мовлення у парадигмі синергетичних понять, застосовувати методи дослідження мовних та мовленнєвих засобів для адекватного перекладу.	Тема 2.1. Концепції дослідження тексту як системи, що самоорганізується. Лекція № 3 План лекції 1. Визначення понять «текст» та «дискурс» в синергетичному розумінні. 2. Синергетика у системі інших лінгвістичних дисциплін. 3. Діахронічна лінгвосинергетика. 4. Методика дослідження мовних та мовленнєвих конструкцій в ракурсі синергетичної теорії. Література: Основна: 1, 2, 3, 5, 4, 6, 7. Додаткова: 22, 31, 42, 44, 46, 55, 56, 67, 69, 70. Інтернет-ресурси: 69-72	2
	Тема 2.2. Механізми модифікації Лекція № 4 План лекції 1. Синергетика художнього тексту у парадигмі концепцій Р.Г. Піотровського, Р. Кєлера, Г.Г. Москальчук, Л.С. Пихтовникової, С.М. Єнікєєвої, Т.І. Домброван. 2. Синергетичні процеси як діахронічні стрибки. 3. Поняття ентропії (ступінь упорядкованості). Література: Основна: 1, 2, 3, 5, 4, 6, 7. Додаткова: 12, 21, 22, 24, 26, 35, 46, 47, 49, 50. Інтернет-ресурси: 69-72.	2
	Самостійна робота 1. Опрацювання лекційного матеріалу та складання карти пам'яті «Основні поняття дисциплін, суміжних з дисципліною «Синергетика перекладу». 2. Критичний аналіз архетипних ситуацій на власних прикладах. 3. Кейс: Практичний переклад сучасних художніх текстів малої прозової форми з урахуванням функцій атракторів та реперелів. 4. Підготовка доповідей за питаннями практичного заняття: реферативні міні-повідомлення.	10

	Тема 2.3. Ключові поняття синергетики. Практичне заняття № 2	2
	1. Архетипність та архетипи. 2. Біфуркація, аттрактори, репеллери. 3. Інформативно-когнітивний аспект мовних одиниць.	
Тема 3. Синергетичний підхід до здійснення перекладацького типу комунікації		
- характеризувати фактори, що впливають на розуміння тексту у ракурсі базових когнітивних механізмів породження і сприйняття художнього твору, включаючи конструювання можливих світів; - усвідомлювати основні ролі адресанта, перекладача та адресата у процесі текстової комунікації, форми передачі їх інтенцій; - встановлювати функції окремих видів інформації, оцінити сформованість комунікативної компетенції перекладача як одночасного автора, інтерпретатора та читача висловлювання /тексту.	Тема 3.1. Синергетична проблема відповідностей і розбіжностей між SL і TL текстами. Лекція № 5 План лекції	2
	1. Поняття національного забарвлення мови, проблеми оригіналу і перекладу. відповідностей і розбіжностей між ними. 2. Типологія інформації в перекладознавстві та синергетиці. 3. Денотативна, конотативна, прагматична інформація. Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова: 22, 31, 42, 44, 46, 55, 56, 67, 70, 71. Інтернет-ресурси: 69-72.	
	Самостійна робота	10
	1. Опрацювання та доповнення лекційного матеріалу. 2. Реферативні повідомлення про видатних зарубіжних та вітчизняних мовознавців, які зробили вагомий внесок у вивчення тексту. 3. Складання таблиці «Основні типи інформації». 4. Роздум-есе «Коли переклад стає популярнішим за оригінал?».	
	Тема 3.2. Проблема перекладності / неперекладності у парадигмі синергетики Практичне заняття № 3	2
	1. Типологія інформації в перекладознавстві. 2. Лакунарність як перекладацька та синергетична категорія. 3. Теорія лакунарності. Тема 3.3. Роль лакун у самоорганізації текстового простору. Практичне заняття № 4	2
	1. Ознаки лакун. 2. Класифікація лакун. Лакуни та концепти. 3. Лакуни-аттрактори. Лакуни-репеллери.	
Тема 4. Методи та прийоми художнього перекладу у парадигмі сучасної лінгвосинергетики		

- розумітися на проблемах породження мовлення, сприйняття й розуміння мовлення та тексту з погляду смислоутворюючих процесів; - транспонувати отримані знання на власні наукові дослідження в галузі філології; - застосовувати методи та прийоми художнього перекладу, його різновиди, основні механізми досягнення еквівалентності перекладу з урахуванням самоорганізації систем двох мов.	Тема 4.1. Лінгвосинергетичні принципи перекладу художнього тексту. Лекція № 6 План лекції 1. Відкритість та цілісність перекладацького процесу. 2. Поняття перекладацької еквівалентності крізь призму лінгвосинергетики. 3. Адекватність художнього перекладу та синергетичні принципи. Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова: 14, 15, 26, 27, 31, 32, 33, 39, 48, 72. Інтернет-ресурси: 69-72.	2
	Самостійна робота 1. Опрацювання та доповнення матеріалу лекції. 2. Підготовка до практичного заняття: знайомство з роботами видатних дослідників тексту та дискурсу сучасності. 3. Проект «Типологія трансформацій». 4. Практична робота з уривками художніх текстів: демонстрація прийомів перекладу.	10
	Тема 4.2. Лінгвосинергетика перекладних текстів. Практичне заняття № 5 1. Залежність еквівалентності від типу перекладного тексту. 2. Типи перекладних текстів та перспектива їх функціонування.	2
	Тема 4.3. Синергетизм трансформацій Практичне заняття № 6 1. Трансформації як спосіб досягнення еквівалентності. 2. Трансформації vs варіативність. 3. Поняття перекладацької трансформації.	2

Тема 5. Лінгвосинергетичні механізми перекладу як текстотворчого процесу		
- володіти термінологією, розрізняти основні й додаткові категорії; визначати особливості мовної та мовленнєвої реалізації категоріальних ознак у тексті; - визначати співвідношення мови, мовлення та мови в дії; - демонструвати практичні вміння аналізу категоріальних ознак тексту з погляду традиційного та сучасного мовознавства; - зрозуміти основні правила і закони успішного застосування трансформацій; - вивчити базові принципи декодування та передачі мовного коду у процесі смислоутворення вторинного тексту; - навчитися передбачувати потреби читача та створювати зворотній зв'язок у процесі перекладу.	Тема 5.1. Проблема перекладацької трансформації як синергетичної дії. Лекція № 7 План лекції 1. Поняття текстотворення при перекладі. 2. Поняття смислоутворення при перекладі. 2. Типології перекладацьких трансформацій в ракурсі синергетичних досліджень. Література: Основна: 1, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова : 9, 15, 18, 36, 40, 48, 53, 63, 65, 69, 70. Інтернет-ресурси: 69-72.	2
	Самостійна робота 1. Доповнення лекційного матеріалу. 2. Підготовка доповідей за питаннями практичного заняття. 3. Складання мапи «Перекладацькі трансформації». 4. Кейс: Виберить одну з класифікацій перекладацьких трансформацій та проілюструйте її положення на власних прикладах. Поясніть переваги та недоліки конкретної класифікації. Обґрунтуйте свою відповідь.	10
	Тема 5.2. Смислоутворююча функція трансформацій. Практичне заняття № 7 1. Експансіонізм, функціоналізм, експланаторність й антропоцентризм у створенні перекладацьких трансформацій. 2. Проблема класифікації. 3. Типологія перекладацьких трансформацій за О. Селівановою.	2
	Тема 5.3. Типи перекладацьких трансформацій. Практичне заняття № 8 1. Класифікація перекладацьких трансформацій за Л. Латишевим. 2. Класифікація перекладацьких трансформацій за Л. Бархударовим. 3. Класифікація перекладацьких трансформацій за А. Фітерман. 4. Класифікація перекладацьких трансформацій за О. Швейцером. 5. Класифікація перекладацьких трансформацій за Ж. Дарбельне і Ж.-П. Віне.	2
Тема 6. Лінгвосинергетичні моделі перекладу		

- правильно застосовувати, синтезуючи, різноманітні методики аналізу, в тому числі, концептуальний, семіотико-нарративний та герменевтико-стилістичний; - вивчити основні види моделей перекладу як відбиття мовленнєвої діяльності, навчитися вибирати типові перекладацькі стратегії та тактики; - максимально успішно відбирати моделі перекладу для входження у відкриту систему тексту оригіналу та створення «генеруючого хаосу».	Тема 6.1. Синергетичне моделювання процесу перекладу. Лекція № 8 План лекції 1. Поняття моделі перекладу з урахуванням принципів синергетики. 2. Ситуативна, семантична та трансформаційна моделі перекладу. 3. Комунікативна, інформативна й дискурсивна модель. Література: Основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткові: 13, 15, 21, 29, 34, 37, 41, 45, 55, 56. Інтернет-ресурси: 69-72.	2
	Самостійна робота 1. Опрацювання наукових джерел, присвячених вивченню підтексту. 2. Практичне опрацювання семантики текстового фрагменту з метою опрацювання різних тактик перекладу. 3. Проект: Текст як приклад функціонування мовної системи з позицій всебічного розуміння тексту.	10
	Тема 6.2. Схеми дії при перекладі тексту. Практичне заняття № 9 1. Особливості синхронного перекладу. 2. Статична модель синхронного перекладу. 3. Динамічна модель синхронного перекладу.	2
	Тема 6.3. Рецептні механізми сприйняття тексту. Практичне заняття № 10 1. Психологічна модель синхронного перекладу. 2. Акустична модель теорії змісту. 3. Психолінгвістична модель перекладу. 4. Лінгвосинергетична модель перекладу.	2
Тема 7. Динамізм мовного простору перекладного тексту в ракурсі його фонетичного оформлення		
- вивчити правила зміни та / чи заміни фоно-графічного матеріалу оригінального тексту при відтворенні відкритої динамічної дискурсивної системи вторинного (перекладеного) тексту; - адекватно застосовувати	Тема 7.1. Традиційні фонографічні заміни у синергетичному ракурсі. Лекція № 9 План лекції 1. Транслітерація як прийом відтворення графічної форми іншомовного слова. 2. Транскрипція як прийом відтворення звукової форми іншомовного слова. 3. Зміна ритміко-мелодійного паттерну віршів. Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5. Додаткова: 8, 11, 22, 27, 33, 38, 68. Інтернет-ресурси: 69-72.	2

систему фонографічних засобів двох мов для адекватного перекладу та компенсувати лакуни засобами мовних систем.	Самостійна робота	10
	1. Опрацювання та доповнення матеріалу лекції. 2. Критичний аналіз положень останніх десятиріч з теми: таблиця. 3. Кейс «Лакунарність та переклад» (на прикладах перекладів відомих письменників). 4. Робота з художнім текстом: власний досвід перекладу віршованих текстів.	
	Тема 7.2. Синергетика фонетичних явищ Практичне заняття № 11	2
	1. Фонетичні критерії визначення границі слова. 2. Делімітативна функція звуків. 3. Інваріантна основа перекладу. 4. Фактори забезпечення адекватного перекладу фонологічних явищ з урахуванням положень синергетики.	
	Тема 7.3. Алгоритм дій при синергетичному перекладі фонетичних явищ. Практичне заняття № 12	2
	1. Акустичні властивості звуків та їх роль у визначенні межі слова. 2. Релевантні показники границі слова. 3. Облігаторність / необлігаторність звукових змін при перекладі.	
Тема 8. Синергетизм лексико-семантичних відповідностей у перекладі		
- визначати динаміку та системність перекладацького процесу; - знати лексико-семантичні відмінності вокабуляру оригіналу й перекладу, лінгвістичні та нелінгвістичні аспекти перекладу та базові типи інформації, що передають мовну картину світу автора та перекладача; - організовувати перекладний текст з урахуванням положень синергетики про фазовість, динамічність та	Тема 8.1. Слово в парадигмі синергетики. Лекція № 10 План лекції	2
	1. Міжмовні лексичні відповідники в парадигмі синергетики. 2. Силовий та параметричний типи перекладу, їх вплив на адекватність останнього. 3. Перекладацькі відповідники як відображення переключення мовної системи. Література Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова: 10, 13, 27, 18, 27, 38, 39, 41, 42, 55, 67. Інтернет-ресурси: 69-72	
	Тема 8.2. Типи лексичних трансформацій та їх синергетична специфіка. Лекція № 11 План лекції	2
	1. Поняття лексичної трансформації. 2. Денотативний аспект лексичних трансформацій. 3. Конотативний аспект лексичних трансформацій у межах параметричних паттернів.	

варіативність мовної системи.	Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова: 9, 15, 20, 33, 47, 58, 59, 61, 62, 65, 71. Інтернет-ресурси: 69-72.	
	Самостійна робота 1. Опрацювання та доповнення матеріалу лекційного заняття. 2. Складання таблиці щодо сучасних теорій вивчення слова у парадигмі суміжних лінгвістичних дисциплін. 3. Підготовка доповідей за питаннями практичного заняття: реферативні міні-повідомлення.	10
	Тема 8.3. Загальна та специфічна характеристика лексичної одиниці. Практичне заняття № 13 1. Визначення слова з позицій синергетики. 2. Варіювання слова. 3. Сміслова структура слова.	2
	Тема 8.4. Імплікативність лексичних одиниць. Практичне заняття № 14 1. Дифузність меж при визначенні денотативного та конотативного значення слова. 2. Імліцитна інформації при перекладі. 3. Синергетика імплікативних компонентів слова.	2
Тема 9. Синергетизм морфолого-граматичних відповідностей у перекладі		
- знати основні методи досліджень морфологічних та граматичних явищ у двох мовах; - визначати особливості міжмовних морфологічних відповідників, автентичні структури двох мов та кореляцію між ними, варіативність та мінливість системно-структурних відносин; - виявляти форми міжмовної та міжкультурної інтерференції, продуктивно виявляти причинно-наслідкові зв'язки.	Тема 9.1. Концепції дослідження лексичних одниць як систем, що самоорганізуються. Лекція № 12 План лекції 1. Фрактальність трансформацій на словотвірному рівні. 2. Варіативність трансформацій на морфологічному рівні. 3. Дифузність трансформацій на граматичному рівні. Література: Основна: 1, 2, 3, 5, 4, 6, 7. Додаткова: 8, 11, 17, 29, 42, 48, 59. Інтернет-ресурси: 69-72 Тема 9.2. Синергетичні процеси у передачі та обробці інформації. Лекція № 13 План лекції 1. Інформативний обсяг слова. 2. Екстралінгвістична інформація та лінгвістична інформація. 3. Синергетика перекладу екстралінгвістичної інформації.	2

	4. Синергетика перекладу лінгвістичної інформації. Література: Основна: 1, 2, 3, 5, 4, 6, 7. Додаткова: 8, 11, 17, 29, 42, 48, 49, 51, 53, 60. Інтернет-ресурси: 69-72	
	Самостійна робота 1. Опрацювання лекційного матеріалу та складання карти пам'яті «Типи інформації». 2. Кейс: Практичний переклад текстів різних жанрів. 3. Підготовка доповідей за питаннями практичного заняття.	10
	Тема 9.3. Інформаційний простір у перекладених конструкціях. Практичне заняття № 15 1. Константна інформація та її роль у перекладі. 2. Оказіональна інформація. 3. Види оказіональної інформації та синергетичні особливості її перекладу.	2
Тема 10. Синергетизм структурно-синтаксичних відповідностей у перекладі		
- знати основні ролі адресанта, перекладача та адресата у процесі текстової комунікації, форми передачі їх інтенцій; - встановлювати функції окремих видів інформації, оцінити сформованість комунікативної компетенції перекладача як одночасного автора, інтерпретатора та читача висловлювання /тексту.	Тема 10.1. Синергетична проблема відповідностей і розбіжностей між SL і TL синтаксичними моделями. Лекція № 14 План лекції 1. Поняття системи та структури. 2. Синтаксичні моделі та стратегії їх перекладу. 3. Тема-рематичне членування речення, порядок слів і випадки інверсії. 4. Приклади мовної інтерференції та наслідки їх ігнорування. Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова: 13, 14, 17, 19, 20, 34, 38, 47, 52. Інтернет-ресурси: 69-72	2
	Тема 10.2. Синергетична проблема перекладу синтаксичних одиниць. Лекція № 15 План лекції 1. Форма слова як об'єкт синтаксису. 2. Синергетизм словосполучення та речення. 3. Синергетизм значеннєвої організації речення. Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова: 18, 19, 28, 31, 40, 50, 66.	2

	Інтернет-ресурси: 69-72	
	Самостійна робота 1. Опрацювання та доповнення лекційного матеріалу. 2. Складання таблиці «Особливості перекладу англomовного речення». 3. Складання таблиці «Особливості перекладу українського речення». 4. Практичний досвід перекладу уривків публіцистичного тексту.	10
	Тема 10.3. Членування речення у площині синергетики. Практичне заняття № 16 1. Об'єктивні та суб'єктивні значення. 2. Пропозиція, семантичний синтаксис, денотат. 3. Переклад висловлювань.	2
Тема 11. Синергетизм прагматико-стилістичних відповідностей у перекладі		
- визначити специфіку побудовання структур у порівняльному аспекті; - знати змістовну важливість синтаксичних конструкцій, динамічність і варіативність змістовності тексту; - вивчити найважливіші теорії породження і сприйняття мовлення, основні відомі на сьогодні факти щодо ролі нейронних зв'язків у породженні мовлення; навчитись виявляти проблеми у спілкуванні, спричинені когнітивними чинниками, наприклад, дислексією.	Тема 11.1. Мовні стилістичні прийоми та засоби у контексті синергетичного перекладу. Лекція № 16 План лекції 1. Поняття тону, стилю та регистру у контексті первинного та вторинного текстів 2. Мовленнєві жанри як наслідок рефлексії над концептуальною картиною світу Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова : 17, 23, 27, 39, 41, 53, 54, 65. Інтернет-ресурси: 69-72	2
	Тема 11.2. Синергетизм перестановки при перекладі. Лекція № 17 План лекції 1. Синергетизм заміни при перекладі. 2. Значення порядку слів у реченні. 3. Проніміналізація та її роль у перекладі. Література: Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Додаткова : 10, 21, 24, 29, 38, 65, 70, 72. Інтернет-ресурси: 69-72	2

	Самостійна робота	12
	1. Доповнення лекційного матеріалу. 2. Підготовка доповідей за питаннями практичного заняття. 3. Складання мапи «Стилістичні прийоми двох мов: структурні та прагматичні розбіжності». 4. Кейс: Знайдіть приклади порушення жанрово-стилістичних норм. Поясніть переваги та недоліки таких порушень. Обґрунтуйте свою відповідь.	
	Тема 11.3. Випадки порушення жанрово-стилістичних норм: необхідність чи некомпетентність. Практичне заняття № 17	2
	1. Комунікативне членування. 2. Синергетика лексико-семантичні замін при перекладі. 3. Синергетика синтаксичних відповідностей при перекладі.	
ВСЬОГО:		180/6
Підсумковий контроль – екзамен		

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДжЕРЕЛА

Основні джерела:

1. Бацевич Ф.С. *Духовна синергетика рідної мови. Лінгвофілософські нариси*. К.: Видавничий центр “Академія”, 2009. 192 с.
2. Валігура О.Р. Синергетичний підхід до дослідження процесів породження інтерферованого мовлення білінгвом. *Записки з романо-германської філології*. Одеса: Фенікс, 2011. Вип. 26. С. 26-35.
3. Домброван Т.І. Актуалізація синергетичного підходу в сучасних лінгвістичних дослідженнях. *Записки з романо-германської філології*. Одеса: Фенікс, 2011. Вип. 26. С. 51-58.
4. Піхтовнікова Л.С. Самоорганізація дискурсу: синергетичні принципи і підходи до лінгвістичного аналізу. *Сучасні фундаментальні теорії та інноваційні практики навчання іноземної мови у ВНЗ : Колективна монографія*. Ред. В.Г. Пасинок. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. С. 218-231.
5. Семенець О. О. *Синергетика поетичного слова*. Кіровоград : Імекс ЛТД, 2004. 338 с.
6. Aitchison J. *The Seeds of Speech. Language Origin and Evolution*. Cambridge : Cambridge University Press, 2000. 282 p.
7. Nida E., Taber Ch.R. *The Theory and Practice of Translation*. Leiden: Brill Academic Publishers, 2003. 218 p.

Додаткові джерела:

8. Аршинов В.И. Синергетическое движение в языке. *Самоорганизация и наука: опыт философского осмысления*. М.: МГУ, 2014. С. 33-48.
9. Белоусов К.И. *Синергетика текста: От структуры к форме*. М. : Книжный дом “ЛИБ- РОКОМ”, 2010. 248 с. (Синергетика в гуманитарных науках.).
10. Буданов В. Г. *Методология синергетики в постнеклассической науке и в образовании*. М.: Издательство ЛКИ, 2009. 340 с.
11. Буданов В. Г. Принципы синергетики и язык. *Философские науки*. М.: ИФ РАН, 2012. Вып. 8: Синергетика человеческой реальности. С. 340-353.
12. Буніятова І.Р. Причины зрушень у складних відкритих системах: з досвіду історичного дослідження мов. *Studia Philologica (Філологічні студії)*: Зб. наук. праць. К.: Київ.ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. Вип. 1. С. 7-11.
- 13.11. Виноград Т. Об общем подходе к изучению дискурса. *Взаимодействие с ЭВМ на естественном языке*. Новосибирск, 2008.
14. Герман И. А. *Лингвосинергетика*. Барнаул : Алтайская акад. экономики и права, 2000. 188 с.
15. Гураль С. К. Синергетика и лингвосинергетика. *Вестник Томского государственного университета: Филология*, 2009. № 302. С.7-9.
16. *Дискурс іноземномовної комунікації (колективна монографія)*. Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка. 2002. 495 с.
17. Домброван Т. И. *Синергетическая модель развития английского языка* : монография. Одесса : КП ОГТ, 2014. 400 с.
18. Домброван Т.И. Диахроническая лингвосинергетика –новое направление в изучении истории языка. *Записки з романо-германської філології: збірник наукових праць ОНУ ім. Мечникова*. Одеса: Фенікс, 2014. Вип.2(33). С. 24-32.
19. Домброван Т. И. Лингвосинергетика в кругу междисциплинарных направлений исследования языка. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”*. Серія “Філологічна”: збірник наукових праць. Острог: Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2013. Вип. 35. С. 96-101.
20. Ейгер Г. В. Язык и синергетика. *Вісник Харківського університету ім. В. Н. Каразіна*. Харків: ХНУ, 1992. № 372. С. 131-137.
21. Єнікієва С.М. *Системність та розвиток словотвору сучасної англійської мови*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2006. 304 с.
22. Зорівчак Р.П. *Реалія і переклад : на матеріалі англомовних перекладів української прози*. Львів : Львів. держ. ун-т, 1989. 216 с.
23. Князева Е.Н. *Основания синергетики. Режимы с обострением, самоорганизация, темпомыры*. СПб.: Алетейя, 2002. 414 с.
24. Князева Е.Н. *Основания синергетики: Синергетическое мировидение*. М.: Книжныйдом “ЛИБРОКОМ”, 2010. 256 с. (Серия “Синергетика: от прошлого к будущему”).

25. Ковтун Е.Н. «Истинная реальность» fantasy. *Вестник Московского университета. Сер.9. Филология*, 1998. №3. с.106-115.
26. Кочерган М.П. *Вступ до мовознавства*. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. 368 с.
27. Лепетюк І.Г. Трансформації мовленнєвих жанрів у структурі художнього тексту. *Проблеми семантики слова, речення та тексту. Збірник наукових статей*. Випуск 7. К.: КНЛУ, 2001. С. 147-151.
28. Москальчук Г.Г. *Структура текста как синергетический процесс*. М.: Едиториал УРСС, 2010. 296 с. (Синергетика в гуманитарных науках.)
29. Нестерова, Н.М. *Текст и перевод в зеркале современных философских парадигм*. Пермь: ПГТУ, 2005. 203 с.
30. Нижник Г.В. Соціальна сутність феномену мови як способу людського вираження. *Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності*. К., 2008.
31. Николис Дж. *Динамика иерархических систем. Эволюционное представление*. М.: Мир, 1989. 178 с.
32. Пайтген Х.-О. *Красота фракталов. Образы комплексных динамических систем*. М.: Мир, 1993. 176 с.
33. Пименова М.В., Кондратьева О.Н. *Концептуальные исследования. Введение*. М.: ФЛИН- ТА: Наука, 2011. 176 с.
34. Пиотровский Р. Г. *Лингвистическая синергетика: исходные положения, первые результаты, перспективы*. СПб : СПбГУ, 2006. 160 с.
35. Пиотровский Р.Г. О лингвистической синергетике. *Научно-техническая информация*. Серия 2 «Информационные процессы и системы». 2006. № 12. С. 1-12.
36. Піхтовнікова Л. С. Стилїстика і синергетика дискурсу. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: колективна монографія*. 200-річчю Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна присвячується. Харків, 2005. С. 29-36.
37. Піхтовнікова Л.С. Синергетический метод для исследования дискурса в прагматилистическом аспекте. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна*. 2009. № 848. С. 48-52.
38. Плотникова, С. Н. Фрактальность дискурса как новое лингвистическое понятие. *Вестник ИГЛУ. Лингвистика дискурса*. Иркутск: ИГЛУ, 2011 (6). № 3. С. 126-134.
39. Приходько А. Н. *Концепты и концептосистемы*. Днепропетровск: ДНУ, 2013. 307 с.
40. Пономаренко В.О. О принципах синергетического исследования речевой деятельности. *Вопросы филологии*. 2007. №1. С. 14-23.
41. Свирский Я. И. *Саморганизация смысла (Опыт синергетической онтологии)*. М. : Ифран, 2001. 182 с.
42. Силантьева В. И. Переходность как тип мышления: постановка проблемы, новейшие научные источники. *Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. : «Філологія»*.Х., 2004. Вип. 39 (№ 607). С. 18-23.

43. *Синергетика в филологических исследованиях* : монография / Т. И. Домброван, С. М. Еникеева, Л. С. Пихтовникова, А. Н. Приходько, Е. А. Семенец, В. И. Силантьева, Е. Г. Фоменко; С. Н. Коринь, О. Н. Гончарук, И. М. Яремчук, А. Н. Судья, Н. Н. Пильгуй, Е. В. Богатырева, В. П. Чередниченко, М. В. Залужная, О. А. Анастасьева ; под общ. ред. проф. Л. С. Пихтовниковой. Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2015. 340 с.
44. *Синергетическая парадигма. Когнитивно-коммуникативные стратегии современного научного познания*. Под ред. Л.П. Киященко. М.: Прогресс-Традиция, 2004. 560 с.
45. Словицова, Е.Л. Синергетические категории дискурса. *Вестник Пермского университета*, 2012. № 2 (18). С. 67-73.
46. Стріха М. *Український художній переклад: між літературою і націєтворенням*. Київ : Наш час, 2006. 345 с.
47. Тамарченко Е. Уроки фантастики. *В мире фантастики*. Сборник литературно-критических статей и очерков. М., 2009.
48. Тарасенко В.В. *Фрактальная семиотика: «слепые пятна», перипетии и узнавания*. М. : Либроком, 2009. 232 с.
49. Тарасова Е.В. Синергетические тенденции в современной лингвистике. *Вісник Харківського нац. ун-ту імені В.Н.Каразіна: зб.наук.пр.* Харків: Константа, 2000. №500. С. 3-9.
50. Филлмор Ч. Об организации семантической информации в словаре. *Новое в зарубежной лингвистике*. М., 2003. Вып.14.
51. Филлмор Ч. Основные проблемы лексической семантики. *Зарубежная лингвистика*. Ч. III. М., 2009.
52. Фоменко Е. Г. *Эпифаническое откровение Джеймса Джойса*. Запорожье: Классический приватный университет, 2014. 180 с.
53. Фрумкина Р. М. Самосознание лингвистики – вчера и завтра. *Известия АН. Серия литературы и языка*. 1999. № 4. С. 21-38.
54. Хакен Г. *Синергетика*. М.: Мир, 2011. 404 с.
55. Хакен Г. *Синергетика: иерархии неустойчивостей в самоорганизующихся системах и устройствах*. М.: Мир, 2013. 423 с.
56. Цыкин В. А. Синергетика как пост классическая трансформация научного знания. *Філософські науки: Зб. наук, праць* (за матеріалами Всеукраїнської конференції “Філософські проблеми синергетики: посткласична трансформація наукового знання”). Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. С. 18 -25.
57. Шемакин Ю. И. *Семантика самоорганизующихся систем*. М.: Академический проект, 2003. 176 с.
58. Шмігер Т. *Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя*. К.: Смолоскип, 2009. 342 с. (Серія “Пролегомени”).
59. Baugh, Albert C. and Thomas Cable. *A History of the English Language*. Routledge, 2009. 448 p.
60. Crystal, David. *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 472 p.

61. Gelderen, Ellyvan. *A History of the English Language*. Amsterdam: John Benjamins Publ.Co., 2010. 344 p.
62. Haken H. *Information and Self-organization: A Macroscopic Approach to Complex Systems*. (Springer Series in Synergetics) Berlin : Springer Verlag, 2000. 226 p.
63. Haken, Hermann. (ed.) *Chaos and Order in Nature*. (Springer Series in Synergetics) Berlin:Springer-Verlag, 2008. 271 p.
64. Hopper P. Emergent Grammar. *Berkeley Linguistics Society*. 2012. No. 13. P.139-157.
65. Jespersen, Otto. *Growth and Structure of the English Language*. Leipzig, 2012. 274 p.
66. McMahon, April, McMahon, Robert *Evolutionary Linguistics*. Cambridge: CUP, 2012.
67. Pichtownikowa L. *Synergie des Fabelstils: Die deutsche Versfabel vom 13-21. Jahrhundert*. Aachen: Shaker Verlag, 2008. 322 S.
68. Riesel E. *Theorie und Praxis der linguostilistischen Textinterpretation*. М.: Высшая школа, 1974. 184 с.

Интернет-ресурсы:

69. Алексеева И.С. *Введение в переводоведение*. СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Академия, 2004. 352 с.
<http://www.twirpx.com/file/85927>
70. Аршинов В., Войцехович В. *Синергетическое знание: между сетью и принципами* . www.ihtik.lib.ru/philosarticles_28may2006
71. Келер Р. *Синергетическая лингвистика*. <http://ubt.opus.hbz-nrw.de/volltexte/2007/413/pdf/synling.pdf>.
72. Venuti L. (ed.) *The Translation Studies Reader*. London and New York: Routledge, 2000. 524 p. Access: <http://www.twirpx.com/file/558057>.